

PROSJEKT SAMHANDLING

Beskrivelse av muligheter for finansiering via ordinære tiltaksmidler for reiselivsprosjekter i Flakstad

Innhold

Innledning.....	2
Statlige virkemidler	3
Innovasjon Norge	3
Investinor.....	6
SIVA – Selskapet for Industrivekst.....	7
Andre etater	7
Nordland Fylkeskommune	8
Fylkesmannen i Nordland – landbruksavdelingen	10
Regionalt Næringsfond (Lofotrådet)	11
Flakstad kommune	12
Samarbeid med forskningsinstitusjoner.....	12
SkatteFUNN	12
VRI	13
Annet	13
Så Kornfondordningene.....	13
Prosjektspesifikke midler	14

Skrevet av:

Hanne Hem Henriksen
Flakstad Utvikling AS

Leveringsdato: 27.august 2013

Innledning

Som ledd i prosjekt samhandling i Reiselivsprosjektet i Flakstad Utvikling AS, er det utarbeidet en rapport som beskriver ordinære tiltaksmidler som kan være aktuelle i fremtidige reiselivsprosjekter i Flakstad.

Utgangspunktet for finansiering av investeringer i reiselivsnæringen, som i andre næringer, er at dette tilbys gjennom det ordinære finansmarkedet. Private kapitalmarkeder er de viktigste finansieringskildene for norsk næringsliv, og spiller en nøkkelrolle for verdiskaping.

Finansieringskildene er banker, finansieringsinstitusjoner, morselskaper og private investorer.

Finansieringsbehov, risiko og grad av ulik informasjon varierer betydelig mellom bedrifter avhengig av utviklingsfase, størrelse, type prosjekter og utvikling i lønnsomhet.

I tillegg til det finansmarkedet har staten en rekke ordinære tiltaksmidler det er verdt å vite om.

Denne rapporten søker å gi informasjon om de viktigste kapitalvirkemidlene og hvilken type aktører de retter seg mot. I tillegg gir den en oversikt over etater det er verdt å kjenne til, selv om de ikke har egne kapitalvirkemidler å søke på. De ulike virkemidlene er ikke nødvendigvis reiselivsspesifikke, så rapporten vil også være verdifull for andre næringer.

Rapporten er delt inn i tre:

1. Statlige virkemidler

Denne delen inneholder en beskrivelse av Innovasjon Norge, SIVA og virkemidler forvaltet av regionale og lokale aktører.

2. Samarbeid med forskningsinstitusjoner

Det er mulig å knytte seg opp mot forskningsinstitusjoner og gjennom dette få tilført midler, eksempelvis SkatteFUNN og VRI.

3. Annet

Statlige virkemidler

Innovasjon Norge

De statlige midlene til bedrifters reiselivsformål er i all hovedsak samlet i Innovasjon Norge¹.

Innovasjon Norges finansielle virkemidler til reiselivsnæringene består i hovedsak av:

- Lån (lavrisiko- og risikolån) til fysiske investeringer og produktutvikling
- Tilskudd og stipender (kompetanse- og produktutvikling)

De fleste av Innovasjon Norges finansielle virkemidler vil kunne benyttes i alle deler av landet. Innovasjon Norge bidrar ofte med både med lån og tilskudd til samme prosjekt. Tilskudd gis slik at prosjekter som i utgangspunktet er samfunnsøkonomisk lønnsomme, men ikke tilstrekkelig bedriftsøkonomisk lønnsomme, får en tilstrekkelig bedriftsøkonomisk lønnsomhet til prosjektene kan realiseres. Tilbud om lån og tilskudd kan aksepteres uavhengig av hverandre.

Innovasjon Norge ønsker å bidra til reiselivsprosjekter og -konsepter som:

- Stimulerer entreprenørskap i reiselivsnæringene
- Øker innovasjonen og kompetansen i næringene
- Øker verdien av eksisterende bedrifter gjennom markedsorientert produktutvikling
- Fremmer, stimulerer utvikling og anvendelse av ny teknologi
- Sikrer utvikling av samspill/nettverk/klynger innen reiselivet
- Implementerer Merkevaren Norge

Dette er Innovasjon Norges retningslinjer for sektorene i reiselivsnæringen:

- **Overnattings- og serveringssektoren** er i betydelig grad preget av overkapasitet. Vi vil derfor vise stor varsomhet med å bidra til økt kapasitet. Innovasjon Norge kan bidra til tiltak som medfører markedstilpasset nyskaping og vesentlige omstillinger (ikke manglende vedlikehold/oppussing) i bedrifter som kan resultere i økt lønnsomhet. Det vil bli utvist særlig tilbakeholdenhet med bruk av tilskudd.
- **Opplevelses- og aktivitetssektoren** kan innvilges støtte til investeringer og bedriftsutviklingstiltak. Som for overnattingssektoren vil det bli lagt betydelig vekt på overetableringsfaren. Markedspotensiale og økonomi må dokumenteres.
- **Transportsektoren** faller i hovedsak utenfor Innovasjon Norges medvirkning. Unntak kan være bedriftsutviklingstiltak.
- **Foredlings- og distribusjonssektoren** (destinasjonsselskaper, reisebyråer, turoperatører) kan i utgangspunktet bevilges støtte til bedriftsutviklingstiltak (produktutvikling). Vi prioriterer tiltak som omfatter inngående turisttrafikk.

Videre vil de ulike virkemidlene beskrives ytterligere. Etablerertilskudd er meget relevant for Flakstad-bedrifter og vil derfor utdypes.

¹ Destinasjon Norge

Hva	Beskrivelse
Etablerertilskudd ²	<p>Etablerertilskudd er et tilbud til <i>registrerte bedrifter</i> som har en unik forretningsidé, enten på regionalt, nasjonalt eller internasjonalt nivå. Innovasjon Norge er særlig på jakt etter lovende bedrifter som trenger hjelp til utvikling av forretningsmodell, nettverksbygging og forretningsutvikling. Etablerertilskudd er primært for bedrifter yngre enn tre år. Bedriften kan søke om tilskudd til to faser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Etableringsfasen – til utvikling av forretningsmodellen, nettverksbygging og økt kompetanse innen forretningsutvikling. 2) Markedsintroduksjonsfasen- dekker for eksempel markedsanalyser, samarbeid med pilotkunder, design og test av produkt eller tjeneste, samt utvikling av kompetanse, nettverk, organisasjon eller introduksjon av produkt eller tjeneste utenlands <p>http://innovasjonnorge.no/Finansiering/etablerertilskudd/</p>

Eksempler på aktiviteter som kan finansieres er utvikling av forretningside, forretningsmodell og forretningsplan, markedsanalyser, samarbeid med pilotkunder, utvikling av merkevarer og IPR-strategi, design og testing av produkt eller tjeneste, samt utvikling av kompetanse, nettverk, organisasjon og internasjonalisering. Tilskuddet kan normalt utgjøre 50 prosent av godkjente eksterne og interne kostnader. Du må sannsynliggjøre fullfinansiering, inkludert tilfredsstillende egenkapital og/eller egeninnsats.

Hvem kan få tilskudd?

Målgruppen er bedrifter i tidlig fase av etableringen, som er registrert som foretak for mindre enn tre år siden. Unntaksvis kan det gis tilskudd til bedrifter inntil 5 år.

Hva kan det gis tilskudd til?

Tilskudd kan gis til prosjekter med vekstpotensial som tilfører noe nytt i nasjonal eller internasjonal sammenheng. Det kan også gis tilskudd til prosjekter som representerer noe nytt på regionalt nivå, dersom bedriften er etablert i det distriktpolitiske virkeområdet. Det kan gis støtte til aktiviteter som omfatter:

Etableringsfasen - avklare idéens realisme, utvikle og planlegge etableringen/prosjektet. Det kan gis tilskudd til kostnader i forbindelse med nyhetssøk, markedsutredning, kompetanseheving, konsulentbistand, kurs, reiser og nettverksbygging med mer.

Markedsintroduksjonsfasen - utvikling av tjeneste/produkt frem til markedsintroduksjon. Tilskuddet kan benyttes til delvis dekning av kostnader som naturlig er relatert til denne fasen, som tjeneste- og produktutvikling, markedsundersøkelse, sikring av immaterielle rettigheter og kompetansebygging. Dette gjelder også kostnader som konsulentbistand, kurs, reiser, mindre fysiske investeringer og andre kostnader ved utvikling av virksomheten.

²

<https://norwaygrants.innovasjonnorge.no/item/esoknad.nsf/appArticle.xsp?did=58FAB9E1FF8DAF75C1257AD000311773>

Det kan ikke søkes til begge faser samtidig. Tilskudd som gis til etableringsfasen betyr ikke at du automatisk har krav på støtte i markedsintroduksjonsfasen.

Slik behandles søknaden:

Søknaden sendes inn elektronisk (ikke anledning til å sende inn på annen måte) og kan sendes inn hele året (ingen søknadsfrister). Søknaden din mottas og registreres i Innovasjon Norges sentrale arkiv, hvor søknadene fordeles på saksansvarlig/saksansvarlig enhet. Du vil senere motta navn og kontaktinformasjon på saksbehandler. Saksbehandleren følger saken gjennom hele prosessen, og er den som kan svare på dine spørsmål.

Vurderingskriterier

I det følgende beskrives de kriterier som gjelder for å bli innvilget etableringstilskudd:

- Ideen må gi fremtidig verdiskaping i Norge
- Søkers personlige egenskaper – gjennomføringsevne (økonomisk og menneskelig)
- Søkers og ideens troverdighet
- Prosjektets nyhetsverdi
- Prosjektets potensial for vekst og lønnsomhet

Fortsettelse av Innovasjon Norge virkemidler

Hva	Beskrivelse
Tilskudd til eksisterende bedrifter	Tilskudd gis til prosjekter med potensial for å skape internasjonalt konkurransedyktige produkter og tjenester. Det er viktig at prosjektet gir økt verdiskaping i Norge. Tilskudd er et veldig sterkt virkemiddel, som lett skaper konkurransevridning. Derfor finnes det retningslinjer i EØS-avtalen som angir maksimale støttesatser avhengig av formål, bedriftsstørrelse og geografisk lokalisering. Tilskudd kan gis til følgende formål: SMB-støtte til konsulentbistand og andre tjenester og aktiviteter, støtte til opplæring, støtte til forskning, utvikling og innovasjon, samt støtte til investeringer i distriktene. Ingen prosjekter har i utgangspunktet krav på tilskudd. Vi gir ikke tilskudd til et prosjekt som er satt i gang. http://www.innovasjon Norge.no/Finansiering/Tilskudd/
Innovasjonslån	Innovasjonslån blir først og fremst brukt til delfinansiering av innovative prosjekter, med potensial for god lønnsomhet: Slike prosjekter er ofte vanskelig å få fullfinansiert, enten i bank eller ved egenkapital. Innovasjonslån vil i noen sammenhenger være omtalt som risikolån. http://www.innovasjon Norge.no/Finansiering/Innovasjonslan/
Lavrisikolån	Lavrisikolån kan brukes til delfinansiering av for eksempel bygninger, maskiner og driftstilbehør. Lånet kan være langsiktig, med nedbetaling over maksimalt 25 år. Vi tilbyr konkurransedyktige priser, med fast eller flytende rente. http://www.innovasjon Norge.no/Finansiering/Lavrisikolan/
Garantier	Trenger du garanti for driftskreditt eller investeringslån? En garanti fra Innovasjon Norge kan bidra til at en lokal bank vil innvilge lån eller

	<p>driftskreditt. Målet med garantien er å bidra til at banker vil innvilge lån og driftskreditter til bedrifter som mangler pantessikkerhet, spesielt i nye næringer.</p> <p>http://www.innovasjon Norge.no/Finansiering/Garantier/</p>
--	---

<p>Design: Vi skaffer deg et konkurransefortrinn</p>	<p>Vi bistår bedrifter som tidligere ikke har brukt profesjonelle designtjenester, og bedrifter som ønsker å bruke design som et strategisk virkemiddel i forretningsutviklingen. Kunnskap om brukerne og kundene dine er viktig for å utvikle gode løsninger. I tillegg må designutvikling ta utgangspunkt i en merkevarestrategi.</p> <p>http://www.innovasjon Norge.no/Bygg-en-bedrift/Design/</p> <p>Innovasjon Norge hjelper deg med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • å forstå hvilke designbehov bedriften din har • å definere ambisjonsnivå og prioritere tiltak • rådgiving om designprosessen • å få skrevet designbrief som beskriver oppgavene som skal løses • å finne frem til riktig designkompetanse for prosjektet <p>Dette kan være aktuelle forprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merkevarestrategi - slik styrer du hva dine kunder tenker om bedriften din, samt dine produkter og tjenester. • Brukerstudier - slik bedrer du brukervennligheten av et produkt eller en tjeneste. • Kundereisen - slik kartlegger du kundens opplevelse av dine leveranser før, under og etter at produktet eller tjenesten er tatt i bruk. <p>Dette kan være aktuelle designprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktdesign sikrer funksjonelle, estetiske og attraktive løsninger for brukeren. • Visuell identitet forteller tydelig hva bedriften din står for. • Interaksjonsdesign sikrer at teknologi, design og innhold gir en god brukeropplevelse
--	---

Investinor

Investinor er et datterselskap av Innovasjon Norge og tilbyr egenkapital til utvalgte, lovende bedrifter i tidlig fase gjennom direkte investeringer³. Selskapet skal bidra til økt verdiskaping gjennom tilbud av risikovillig kapital til internasjonalt orienterte konkurransedyktige bedrifter, primært nyetableringer. Fortrinnsvis investerer selskapet i bedrifter innenfor miljø, energi, reiseliv, marin og maritim sektor.

Selskap som er interessante for Investinor vil typisk ha følgende kjennetegn⁴:

- Det er et norsk selskap med internasjonalt potensial og internasjonale ambisjoner
- Selskapet besitter unik teknologi og/eller forretningsmodell
- Teknologisk risiko i selskapet er på et moderat nivå
- Selskapet kan synliggjøre et realistisk scenario for avhending (exit)

³ Meld. St. 22 Verktøy for vekst – Om Innovasjon Norge og SIVA SF

⁴ <http://investinor.no/investeringskriterier>

- Et sterkt og komplett team leder selskapet
- Selskapets samlede behov for egenkapital i perioden fram til avhending bør være minimum noen titall millioner kroner, eller sagt på en annen måte: Kapitalbehovet må avspeile internasjonal satsing med en målsetting om å avhende selskapet (exit) i løpet av typisk 3-7 år.
- Dagens eiere må være modne for å slippe til nye og aktive eiere

Majoriteten av Investinor sine førstegangsinvesteringer er i selskap som er i tidlig vekstfase. I denne fasen har selskapene kommersiell omsetning, men de har fortsatt ikke positiv kontantstrøm.

SIVA – Selskapet for Industrivekst

SIVA⁵ forvalter ulike typer virkemidler under sine arbeidsområder innovasjon og eiendom.

Virkemidlene omfatter i hovedsak investeringer i bygg og fysisk infrastruktur for næringsvirksomhet, investeringer i innovasjonsselskaper, nettverksutvikling og ulike innovasjonsprogrammer. SIVA gir ikke støtte til enkeltbedrifter, men bidrar til etablering av nettverk og møteplasser som tilbyr bedriftene veiledning og kompetanseutvikling. Selskapet driver også nettverksbygging innen og mellom de ulike miljøene hvor selskapet er engasjert, slik at erfaringer og kompetanse spres mellom miljøer over hele landet.

Selskapet for industrivekst SF (SIVA) har som hovedoppgave å bidra til innovasjon og utvikling av næringslivet i alle deler av landet. Selskapet har et særlig ansvar for å bidra til å fremme vekstkraft i distriktene, og er involvert i flere reiselivsrelaterte prosjekter.

Andre etater

Selv om det i all hovedsak er Innovasjon Norge som forvalter de statlige økonomiske midlene, er det også av relevans å gi en innføring i andre etater som forvalter virkemidler som har betydning for næringslivet generelt og reiselivet spesielt. Listen nedenfor, hentet fra Regjeringens reiselivsstrategi 2012 *Destinasjon Norge* gir en kort oversikt over de viktigste organene og deres reiselivsrelaterte virksomhet:

- Statens vegvesen er statens og fylkeskommunenes fagetat for veg og vegtrafikk, og spiller derfor en viktig rolle for tilgjengeligheten til reisemål i hele landet.
- Norges forskningsråd skal identifisere behov for forskning og foreslå prioriteringer av forskningsinnsatsen.
- Norsk Designråd fremmer bruk av design som et strategisk innovasjonsverktøy for å oppnå større konkurranseevne og lønnsomhet i norsk industri og næringsliv, inkludert forhold av betydning for attraktiviteten til norske reisemål. Involvert i design-tiltaket til Innovasjon Norge, beskrevet tidligere
- Riksantikvaren har ansvaret for gjennomføringen av den statlige politikken på kulturminneområdet, som utgjør en viktig del av mange norske reisemål.

⁵ Meld. St. 22 Verktøy for vekst – OM Innovasjon Norge og SIVA SF

- Direktoratet for naturforvaltning arbeider for å bevare og styrke naturmangfoldet og legge til rette for friluftsliv, samt sette regjeringens miljøpolitikk ut i livet. Dette påvirker utviklingen av mange norske reisemål.
- Distriktssenteret (Kompetansesenteret for distriktsutvikling) er et statlig kompetansesenter som hovedsakelig arbeider med å hente inn, systematisere og formidle kunnskap og erfaringer om lokale utviklingstiltak. Senteret har også en rolle som kompetanseorgan, rådgiver og bidragsyter overfor nasjonale, regionale og lokale myndigheter.

Nordland Fylkeskommune

Som regional utviklingsaktør⁶ har Nordland fylkeskommune et hovedansvar for å forvalte og tilrettelegge virkemidler for utviklingsaktiviteter i Nordland. Virkemidlene skal bidra til å skape et attraktivt Nordland med et nyskapende og robust næringsliv med forankring i fylkesplanen. Virkemidlene skal bl.a. stimulere til å styrke nordområdesatsningen, legge til rette for tilflytting og rekruttering, utvikle reiselivssatsingen gjennom å levere attraktive opplevelser, bidra til kompetanseheving i fylket gjennom satsing på FoU, legge til rette for industriutvikling i form av foredling av kraft, mineraler og fisk, samt legge til rette for infrastrukturbygging tilpasset et eksportorientert og konkurranseutsatt næringsliv i Nordland. Fylkeskommunen er ansvarlig for å få fram en god reiselivsstrategi for hele fylket.

Oppfølgingen av reiselivsstrategien skjer gjennom Utviklingsprogram Nordland. Fylkeskommunen har en rekke virkemidler til disposisjon i arbeidet som regional utviklingsaktør. De vesentligste ordningene er innrettet mot kommuner og forsknings-/utviklingsmiljøer som søkere. Innovasjon Norge ivaretar fylkeskommunens satsing på bedriftsrettede tiltak.

Som hovedregel kan man si at Nordland fylkeskommune behandler søknader fra kommuner og regioner, institusjoner/organisasjoner og næringsliv i samarbeid med offentlige aktører, mens Innovasjon Norge behandler søknader fra enkeltbedrifter og etablerere.

Fylkeskommunen har en egen side med oversikt over deres ulike tilskuddordninger:

<http://www.nfk.no/artikkel.aspx?Mid1=139&Aid=470>

Kort oppsummering av de mest relevante gis nedenfor:

Næring og regional utvikling

- *Tilskudd til utviklingstiltak / Utviklingstiltak i lokalsamfunnet*
Formålet med ordningen er å fremme lokal samfunnsutvikling, sysselsetting og næringsutvikling gjennom kompetanseheving, forskning og utvikling (FoU) og samarbeidstiltak mellom kommuner, næringsliv og andre. Utviklingsmidlene skal bidra til at kommunene blir attraktive bo- og arbeidssteder, samt stimulere til økt samarbeid mellom lokale og regionale aktører, herunder kulturnæringer. Målgruppe er primært kommuner og regioner, men også institusjoner og næringsliv i samarbeid med offentlige aktører.

⁶ <http://www.nfk.no/artikkel.aspx?Mid1=4573&Aid=24841>

"Tiltaksarbeid" er et søknadsbasert virkemiddel som omfatter utviklingsrettede prosjekt. Det kan ytes økonomisk bistand til gjennomføring av analyser og utredninger, utarbeidelse av strategier og handlingsplaner, kompetanseheving og samarbeidstiltak. Tiltak spesielt rettet mot kvinner og ungdom prioriteres. I en del prosjekt inngår fylkeskommunen samarbeidsavtale med søker

- *Kvinnemillionen*
Formålet med Kvinnemillionen er å bidra til at kvinner - uansett etnisk tilhørighet - skal trives i Nordland, ved å bedre kvinners trivsel, bo- og levekår. Tiltak knyttet til Kvinnenettverk og faglig utvikling for å øke andelen kvinnelige gründere og/eller å øke andelen kvinner i politikken prioriteres. Det gis ikke støtte til ordinær drift i etablerte virksomheter, eller til enkeltpersoner eller enkeltbedrifter. Enkeltpersoner kan være prosjektledere, men tiltaket må angå flere. Følgende prosjekter blir prioritert: 1) kvinnenettverk og faglig utvikling i forhold til å øke andelen kvinnelige gründere og/eller å øke andelen kvinner i politikken, 2) flerkulturelle møteplasser og samhandling for å inkludere innvandrere
- *Stedsutvikling*
Formålet er å bidra til miljøvennlige og attraktive byer/tettsteder som bosted og lokaliseringssted for bedrifter og mennesker ved investeringer i fysisk infrastruktur. Det kan gis støtte til fysiske investeringer i det offentlige rom som for eksempel torg, viktige plasser og gateakser, parkeringsplasser som ikke skal/blir avgiftsbelagt, havnepromenade eller andre miljøtiltak. Universell utforming og tilgjengelighet for alle vektlegges i utforming / tilrettelegging av tiltakene. Søknaden må komme fra kommunen. Det gis ikke støtte til tiltak som er igangsatt eller fullført på søknadstidspunktet.

Kulturminner

Midlene skal primært brukes til sikring og istandsetting av privateide fredete bygninger og anlegg på et antikvarisk grunnlag og primært dekke merkostnader til antikvarisk istandsetting samt til kompetanseheving innen antikvarisk bygningsvern. Tilskuddsmidlene skal ikke dekke standardheving, moderne tekniske installasjoner, ordinært vedlikeholdsarbeid eller endringer i forbindelse med tilrettelegging for annen bruk

- *Kulturvern med hovedvekt på bygningsvern*
Formålet med ordningen er å stimulere til bevaring av vår felles kulturarv gjennom fysisk bevaring av verneverdige kulturminner, vedlikehold av kunnskap og handverkskompetanse og å skape gode eksempler på bevaring av verneverdige kulturminner. Eiere av verneverdige bygninger og anlegg og arrangører av kurs og opplæring innen antikvarisk bygningsvern og handverk kan søke.
- *Istandsetting av privateide fredete bygninger og anlegg*
Formålet med ordningen er istandsetting av privateide fredete bygninger og anlegg. Eiere av privateide fredete bygninger og anlegg kan søke.

Kultur

- *Prosjekt- og arrangementsstøtte*
Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere til å gjøre kunst og kulturtilbud av høy kvalitet tilgjengelig for flest mulig av Nordland befolkning. Det legges vekt på at tiltak som støttes skal være av høy kvalitet, og at det minimum har et regionalt nedslagsfelt. Det

innebærer at tiltaket enten må ha deltakere fra flere kommuner eller framføres i flere kommuner. Følgende prosjekter kan støttes:

- Prosjekter som har interesse utover et lokalmiljø. Det vil bli lagt vekt på prosjektets muligheter for regional oppmerksomhet
- Prosjekter som kombinerer bruk av amatører med profesjonelle krefter
- Formidlingstiltak rettet mot barn og unge gis særskilt prioritering
- Prosjekter/arrangement/festivaler som en profil hvor formidling av kunst og kultur er formålet
- Prosjekter som stimulerer til nyskaping og utvikling

Folkehelse

- I tillegg er det tiltak rettet mot folkehelse. Eventuelle friluftstiltak som også berører lokalbefolkningen kan søke midler fra disse tiltakene

Det er innført søknadsfrist innenfor de fleste virkemiddelordningene til fylkeskommunen. Søknader sendes via fylkeskommunens nettbaserte søknadssystem www.regionalforvaltning.no.

Søknadsfristene er 1. mars og 1. september.

Fylkesmannen i Nordland – landbruksavdelingen

Dersom noen ønsker å satse på grønt reiseliv / kombinasjon landbruk og reiseliv, kan det være relevant å kontakte Fylkesmannen i Nordland, landbruksavdelingen. All utvikling av jord- og skogbruket er forankret i næringsstrategier for landbruket i Nordland, der grønt reiseliv og småskala matproduksjon er egne utviklingsområder. Disse områdene har egne strategier som danner fundamentet for flere tyngre prosjektsatsinger som Fylkesmannen er ansvarlig for, og der Nordland fylkeskommune er samarbeidspartner og medfinansør. Landbruksavdelingens overordnede mål er å bidra til attraktive lokalsamfunn der det er godt og bo og ressursene utnyttes til verdiskaping på en bærekraftig måte. Grønt reiseliv og utvikling av lokalprodusert mat som opplevelser er med på å sikre en slik utvikling.

Fylkesmannen i Nordland har sammen med det regionale partnerskapet og kommunene ansvaret for ny næringsutvikling i landbruket. Tiltak som er rettet inn mot dette, og som kan vurderes i aktuelle friluftsliv- / reiselivsprosjekter, er:

Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL-midlene)

Formålet er å ivareta natur- og kulturminneverdiene i kulturlandskapet til jordbruket, samt redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som er forventet gjennom vanlig jordbruksdrift. Et viktig siktemål med ordningen er å få til en mer målrettet innsats med utgangspunkt i lokale behov, utfordringer og målsetninger. Kommunene behandler og avgjør søknader om tilskudd. Kommunene utarbeider overordnede planer for prioritering av søknadene (lokale tiltaksstrategier). Tilskudd kan gis til foretak eller eiere som driver og/eller eier en landbrukseiendom, eller til enhver som er registrert i Enhetsregisteret og som har fått løyve av eieren til landbrukseiendommen til å gjennomføre et tiltak.

Sentrale bygdeutviklingsmidler

Formålet med bygdeutviklingsmidlene er å legge til rette for langsiktig og lønnsom verdiskaping, samt desentralisert bosetting med utgangspunkt i landbrukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt. Sentrale bygdeutviklingsmidler kan gis til prosjekter og satsinger av overordnet nasjonal og fylkesovergripende karakter.

Tilskudd til omdømmebygging på mat- og reiselivsområdet

Tilskudd til omdømmebygging på mat- og reiselivsområdet finansieres over Utviklingsprogrammet for lokalmat og grønt reiseliv. Hovedmålet er å oppnå økt verdiskaping gjennom produktutvikling, kommersialisering og salg av norske matspesialiteter, samt gjennom utvikling av områdene grønt reiseliv og innlandsfiske. Det kan søkes på prosjekter innen ett eller flere følgende tre hovedområder: Omdømmebygging av råvarer og produkter fra en region, mat og reiseliv i en region. Prosjektene må være fylkesovergripende.

Regionalt Næringsfond⁷ (Lofotrådet)

Nordland Fylkeskommune bevilget i 2012 kr. 1.550.000,- til Regionalt næringsfond Lofoten. Midlene ble fordelt på 10 prosjekter, samt 5 % avsetning til adm. utgifter. Sannsynligvis vil et tilsvarende beløp bli bevilget i 2013 og 2014. Midlene skal disponeres i tråd med handlingsplan vedtatt i Lofotrådet 20.02.2013. Handlingsplanen er i tråd med Fylkesplan Nordland, og har 3 målområder:

- Livskvalitet
- Livskraftige Lokalsamfunn og regioner
- Verdiskaping

Regionalt næringsfond Lofoten gir muligheten for næringsliv, samarbeidsforumer, lag og foreninger om å søke om tilskudd til utviklingstiltak. Midlene er ment å gå til prosjekter som bygger opp hele regionen. Prosjektet må ha egenskap av en spesiell karakter, ikke være rutinepreget. Prosjektet skal utføres innen på forhånd avtalte frister, stønadsbeløp og personell. Det gis ikke støtte til prosjekter/aktiviteter som er å regne som investering. Ei heller privat eller offentlig aktivitet som regnes som ordinær drift. Regionalt næringsfond Lofoten kan ikke gi direkte bedriftsstøtte som er konkurransevridende og i strid med EØS-reglementet. Det kan gis støtte til bedrifter som er regnet av bagatellmessig art. Ordningen gjelder for perioden 2012 – 2015 og styres av et eget programstyre. Lofotrådets administrasjon fungerer som sekretariat for partnerskapsinnsatsen.

Der utlyses mulighet for å søke om tilskudd med søknadsfrist 25. april og 25. september

Søknadene vil bli behandlet av partnerskapsstyret. Tildeling av støtte skjer på bakgrunn av søknad som avgjøres av styret for Regionalt næringsfond, Lofoten. Søknader behandles fortløpende i styrets kvartalsvise møter, og avgjøres etter følgende kriterier:

Tiltak som støttes skal ligge innenfor ett eller flere av de valgte innsatsområder:

⁷ https://www.regionalforvaltning.no/Startside/Velkommen.aspx?Ordning_Id=157&Cookie=0

- Kompetansebygging
- Innovasjon
- Økt verdiskaping
- Regionbygging/samarbeid
- Økt attraktivitet, tilflytting og rekruttering av ungdom til næringsliv

Følgende kriterier vektlegges:

- Tiltak som samsvarer med flere av de valgte innsatsområder og stimulerer til rekruttering og nyskaping vektlegges
- Prosjekt som omfatter flere kommuner, og/eller hvor flere kriterier er oppfylt gis prioritet
- Kun organisasjoner/bedrifter som kan vise økonomisk/ressursmessig evne til å gjennomføre tiltaket vil få tildelt støtte

Som hovedregel skal prosjekter/tiltak ikke gis finansiering av fondsmidler ut over 50 %. For kvinne- og ungdomsrelaterte tiltak kan det gis inntil 75 % tilskudd. Det gis ikke støtte til enkeltbedrifter, og normalt ikke innen de virkemiddelområder som dekkes av Innovasjon Norge

Flakstad kommune

Flakstad kommune har et næringsfond som bedrifter og personer bosatt i kommunen kan søke om støtte fra. Fondet skal nyttes til del-finansiering av tiltak som kan fremme nye hel- eller deltids næringsetableringer, eventuelt trygge arbeidsplasser og bosetting i kommunen.

Det kan søkes om inntil 50.000kr i støtte og 50.000kr i lån.

Samarbeid med forskningsinstitusjoner

I tillegg til de statlige virkemidlene er det mulig å knytte seg opp mot forskningsinstitusjoner og gjennom dette få tilført midler. Forskningsrådet har ulike virkemidler for reiselivet. SkatteFUNN er en støtteordning for mer FoU-rettet arbeid i bedriftene. VRI er Forskningsrådets hovedsatsing på forskning og innovasjon i norske regioner.

SkatteFUNN

SkatteFUNN⁸ er en rettighetsbasert skattefradagsordning for å motivere bedrifter til forskning og utvikling. Norske bedrifter som har forsknings- eller utviklingsprosjekter, eller som planlegger å starte slike prosjekter, kan søke SkatteFUNN om godkjenning av prosjektet, slik at bedriften kan bruke sin rett til skattefradrag. Bedrifter kan oppnå 20% fradrag i skatt på kostnader til FoU-arbeid i godkjent prosjekt. SkatteFUNN er for alle næringer og selskapsformer, og det er bedriften som velger tema for prosjektet. Bedriften sender søknad til Norges forskningsråd, via skattefunn.no. Et prosjekt må være godkjent av Forskningsrådet før bedriften kan kreve skattefradrag for kostnader i prosjektet.

⁸ http://www.forskningsradet.no/prognett-skattefunn/Om_SkatteFUNN/1222340152207

Innovasjon Norge er førstelinjekontakt for bedrifter som vurderer å søke SkatteFUNN. Innovasjon Norge markedsfører SkatteFUNN-ordningen i regionene, og gir ved behov råd og veiledning i forbindelse med søknaden. Innovasjon Norge gjør en første vurdering av søknader før de sendes til Forskningsrådet. Innovasjon Norges vurdering av prosjektet inngår i samlet sluttvurdering av søknaden, men det er Forskningsrådet som fatter vedtak om godkjenning eller avslag.

VRI

Gjennom Virkemidler for regional innovasjon (VRI) kan regionalt næringsliv få forskerstøtte til konkrete prosjekt⁹. Alt som kreves er en enkel søknad hvor man beskriver utfordringene og hva man trenger forskere til. Blir søknaden godkjent, går forskerne inn som kompetansemekler, og leverer forskningstjenester tilsvarende 80 000 kroner, mens bedriften selv bidrar med egeninnsats. VRI skal fremme innovasjon, kunnskapsutvikling og verdiskaping gjennom regional samhandling og en forsterket FoU-innsats i og for regionene. Det ligger ulike virkemidler under VRI og ordningen administreres i samarbeid med fylkeskommunene. De ulike fylkene har ulike innsatsområder som blir prioritert i programperioden.

VRI Nordland prioriterer følgende innsatsområder; fornybar energi, leverandørindustri olje/gass og opplevelsesbasert reiseliv. Novadis har ansvaret for innsatsområdet Opplevelsesbasert reiseliv i VRI Nordland, og bistår med hjelp til prosjektutvikling, og kopling til riktig kompetanse for bedriftsspesifikke utfordringer.

Annet

Såkorndordningene

"Såkorn" er en betegnelse på kapital som tilføres bedrifter i en tidlig fase, før det er etablert omsetning av betydning¹⁰. Vanligvis vil det i denne tidlige fasen være teknologisk og markedsmessig risiko knyttet til prosjektet. Målet med såkorndordningene er å øke tilgangen av egenkapital for nyetablerte- og vekstbedrifter i denne tidlige fasen. De statlige såkorndordningene administreres av Innovasjon Norge, og forvaltes i dag gjennom mange separate såkorndordning. Noen av såkorndordningene er landsdekkende, mens andre enten er regionale eller distriktsrettede. Det er private aktører som eier såkorndordningene, og staten går inn med ansvarlig lånekapital. Såkorndordningene investerer i bedrifter (også kalt porteføljeselskaper) ved å tilføre kapital gjennom å overta eierandeler. Fondene forvaltes av et eksternt forvaltningsselskap som tar betalt av fondet for forvaltningstjenestene. Forvalterne utøver aktivt eierskap i porteføljeselskaper.

⁹

http://novadis.no/wips/1590590900/module/articles/smlId/167483392/smTemplate/Les_mer_nyheter/templa te/default/title/Forskere_20til_20leie/

¹⁰ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/tema/konkurransopolitikk/regler-om-offentlig-stotte/offentlig-stotte-nasjonale-stotteordning.html?id=430120>

Prosjektspesifikke midler

Det vil ved flere prosjekter være nødvendig å gjøre et mer prosjektspesifikt søk etter aktuelle midler. Ved restaurering av gamle bygg kan det for eksempel være penger å hente hos Kulturminnefondet, Nordland Fylke ved Kulturminner i Nordland og UNI-stiftelsen.

I tillegg er det ulike stiftelser som må sjekkes med ulike prosjekter. Gjensidigestiftelsen støtter for eksempel merking og skilting av turstier i Lofoten gjennom Friluftsrådet. Sparebank 1 Nord-Norge har også en stiftelse som må sjekkes ut ved aktuelle prosjekter.

Med andre ord må man fortsette å lete etter virkemidler spesifikt rettet til aktuelle prosjekter.